

NAPUTAK

za prikupljanje podataka i
popunjavanje upitnika za anketu

**“Anketa o zasijanim
površinama i zasadima, 2021”**

Bosna i Hercegovina

BHAS
Agencija za statistiku
Bosne i Hercegovine

Sarajevo, 2021.

NAPUTAK

za prikupljanje podataka i
popunjavanje upitnika za anketu

“Anketa o zasijanim površinama i zasadima, 2021”

Bosna i Hercegovina

BHAS
Agencija za statistiku
Bosne i Hercegovine

Sarajevo, 2021.

KAZALO

POGLAVLJE I: Kratka metodološka objašnjenja	4
1.1. Cilj Ankete	4
1.2. Jedinica promatranja i jedinica anketiranja	4
1.3. Referentno razdoblje.....	4
1.4. Instrumenti za provođenje Ankete	4
POGLAVLJE II: Naputak za popunjavanje Upitnika “ANKETA O ZASIJANIM POVRŠINAMA I ZASADIMA, 2021” (AZP/B-2021)	5
UPITNIK ZA “ANKETU O ZASIJANIM POVRŠINAMA I ZASADIMA, 2021” (OBRAZAC AZP/B-2021)	5
DIO 1. OPĆI PODACI O GOSPODARSTVU	5
DIO 2. ZASIJANE POVRŠINE I ZASADI NA KRAJU PROLJETNE SJETVE.....	7
Tablica 2.1. ZASIJANE POVRŠINE NA ORANICAMA POD ŽITARICAMA, INDUSTRIJSKIM BILJEM, AROMATIČNIM, MEDICINSKIM I ZAČINSKIM BILJEM I KRMNIM BILJEM I OČEKIVANI PRINOS ZA NAJVAŽNIJE USJEVE (24. svibanj 2021.)	7
Tablica 2.2. ZASIJANE POVRŠINE NA ORANICAMA I U VRTOVIMA (OKUĆNICAMA) POD POVRĆEM (UKLJUČUJUĆI KRUMPIR, DINJE, LUBENICE I JAGODE) (24. svibanj 2021.)	9
Tablica 2.3. VOĆNJACI (UKLJUČUJUĆI KOŠTIČAVO I JABUČASTO VOĆE, MASLINE, CITRUSE I JUŽNO VOĆE, ORAŠICE I JAGODIČASTO VOĆE, A ISKLJUČUJUĆI JAGODE) (24. svibanj 2021.)	11
Tablica 2.4. VINOGRADI, PLANTAŽNI (24. svibanj 2021.).....	12
Tablica 2.5. RASADNICI I CVIJEĆE I UKRASNO BILJE (24. svibanj 2021.)	13
Tablica 2.6. LIVADE, PAŠNJACI, UGARI I NEKORIŠTENO ZEMLJIŠTE, (24. svibanj 2021.).....	13

UVOD

“ ANKETA O ZASIJANIM POVRŠINAMA I ZASADIMA, 2021” (u daljnjem tekstu Anкета) - obrazac AZP/B, je statističko istraživanje koje se provodi jedanput godišnje u lipnju i čije provođenje na terenu ili putem telefonskog intervjua (CATI) traje dva tjedna.

Prikupljeni podaci odnose se na zasijane površine ratarskih kultura na oranicama i vrtovima (okućnicama), na površine u intenzivnim voćnjacima i na broj stabala u ekstenzivnim voćnjacima, na površine u plantažnim vinogradima, na površine u rasadnicima, na površine za proizvodnju cvijeća i ukrasnog bilja, na površinu livada i pašnjaka kao i na površinu ugara i nekorištenog poljoprivrednog zemljišta.

Jedinice promatranja u ovoj Anketi su obiteljska poljoprivredna gospodarstva kao i pravne osobe i obrtnici (i zadruge). Obiteljska poljoprivredna gospodarstva (PPG) su izabrana na temelju istog ciljanog, stratificiranog uzorka koji se koristio i u APP/B-2020, a na bazi okvira iz Popisa stanovništva 2013. Na bazi ažuriranih registara poljoprivrednih gospodarstava iz administrativnih izvora i SPR-a u uzorak su uzeta sva poduzeća i obrtnici (i zadruge) koji se u okviru svoje klasifikacije djelatnosti bave poljoprivrednom proizvodnjom.

Za provođenje ove Ankete pripremljeni su Upitnik (AZP/B-2021) i Naputak. Naputak sadrži neophodna metodološka objašnjenja za popunjavanje obrasca, informacije o zadacima i obvezama sudionika u Anketi kao i informacije o organizaciji i provođenju ovog istraživanja.

Razdoblje prikupljanja podataka je od 01. do 15. juna tekuće godine. Početak rada na anketiranju je 01. lipanj, ujutro.

Prilikom pripreme Upitnika i Naputka korištene su statističke norme sadržane u EU regulativama (543/2009, 1337/2011 i 1557/2015), EU priručnicima, metodološkim nputcima, preporukama i objašnjenjima Eurostata, a u cilju dobivanja međunarodno usporedivih podataka.

POGLAVLJE I: Kratka metodološka objašnjenja

1.1. Cilj Ankete

Temeljni cilj provođenja Ankete je prikupljanje podataka o zasijanim poljoprivrednim površinama i zasadima na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, poduzećima i obrtnicima (i zadruga). Anketom će se osigurati godišnji podaci o zasijanim poljoprivrednim površinama i zasadima.

Podaci se odnose na određeno razdoblje promatranja i uključuju sljedeće:

- a) Zasijana poljoprivredna površina (po vrstama i skupinama usjeva);
- b) Očekivani prinos za pojedine važnije usjeve;
- c) Ukupna i proizvodna površina intenzivnih voćnjaka po vrsti voća, očekivani prinos ranog voća, broj stabala ekstenzivnih voćnjaka i ukupna površina ekstenzivnih voćnjaka;
- d) Ukupna i proizvodna površina vinograda po namjeni grožđa;
- e) Ukupna proizvodna površina rasadnika;
- f) Ukupna proizvodna površina za cvijeće, ukrasno bilje i ukrasno drveće;
- g) Ukupna površina livada, pašnjaka, ugara i nekorištenog poljoprivrednog zemljišta

1.2. Jedinica promatranja i jedinica anketiranja

Jedinice promatranja u ovoj Anketi su obiteljska poljoprivredna gospodarstva kao i poduzeća i obrtnici (i zadruga). Obiteljska poljoprivredna gospodarstva (PPG) su izabrana na osnovu istog ciljanog, stratificiranog uzorka koji se koristio i u APP/B-2020, a na bazi okvira iz Popisa stanovništva 2013. Na bazi ažuriranih registara poljoprivrednih gospodarstava iz administrativnih izvora u uzorak su uzeta sva poduzeća i obrtnici.

Poljoprivredno gospodarstvo predstavlja samostalnu jedinicu u tehničkom i ekonomskom smislu, koja ima jedinstveno upravljanje i koja obavlja poljoprivredne djelatnosti, bilo da je u pitanju glavna ili sporedna djelatnost gospodarstva.

Gospodarstva mogu biti **obiteljska poljoprivredna gospodarstva, poduzeća i obrtnici (i zadruga)**.

1.3. Referentno razdoblje

Referentni datum za istraživanje je 24. svibanj 2021.

1.4. Instrumenti za provođenje Ankete

Za provođenje Ankete koristiti će se sljedeći metodološki instrumenti:

- Lista poljoprivrednih gospodarstava (obrazac AZP/B - LG);
- Upitnik za Anketu (obrazac AZP/B-2021);
- Kodna lista usjeva (obrazac AZP/B-KLU);
- Naputak za prikupljanje podataka i popunjavanje Upitnika za Anketu
- Izvješće operatera o tijeku anketiranja (obrazac AZP/B - A);
- Izvješće kontrolora o tijeku anketiranja (obrazac AZP/B - K);

POGLAVLJE II: Naputak za popunjavanje Upitnika “ANKETA O ZASIJANIM POVRŠINAMA I ZASADIMA, 2021” (AZP/B-2021)

U cilju što korektnijeg popunjavanja upitnika za Anketu „ANKETA O ZASIJANIM POVRŠINAMA I ZASADIMA, 2021” (AZP/B-2021) od strane anketara ili operatera, pripremljen je metodološki naputak. Ono obuhvaća generalne principe načina popunjavanja obrasca kao i definicije termina koji se pojavljuju u Upitniku.

UPITNIK ZA “ANKETU O ZASIJANIM POVRŠINAMA I ZASADIMA, 2021” (OBRAZAC AZP/B-2021)

Za svako poljoprivredno gospodarstvo, anketar ili operater tijekom intervjuiranja nositelja obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva ili druge osobe koja je upućena u strukturu gospodarstva, odnosno odgovorne osobe poduzeća/obrtnika (i zadruga), popunjava se jedan obrazac AZP/B-2021.

Popunjavanje upitnika obavlja se isključivo kemijskom olovkom u plavoj ili crnoj boji ili pravilnim unosom i kontrolom podataka u aplikaciji. Podatke upisivati čitko i precizno u predviđena polja, kao odgovor na postavljeno pitanje.

Ukoliko nema pojave (ne postoji podatak) polja se ostavljaju prazna, odnosno ne upisuju se crtice ili nule.

Po dolasku na gospodarstvo ili po pozivu anketar ili operater najprije identificiraju gospodarstvo tj. utvrđuje da li se radi o gospodarstvu sa Liste (AZP/B-LG) koje treba anketirati.

Sastavni dio Upitnika je KODNA LISTA USJEVA (obrazac AZP/B-KLU). Ona se sastoji od naziva glavnih i pojedinačnih usjeva sa pridruženim brojčanim kodovima. Anketar ili je obvezan koristiti Kodnu Listu prilikom popunjavanja tablica u stupcu 2 upisujući odgovarajuće kodove i u stupcu 3 nazive usjeva, a sukladno odgovorima ispitanika. Operater u aplikaciji ima već navedene vrste usjeva sa pripadajućim kodovima.

DIO 1. OPĆI PODACI O GOSPODARSTVU

Poljoprivredno gospodarstvo predstavlja samostalnu jedinicu u tehničkom i ekonomskom smislu, koja ima jedinstveno upravljanje i koja obavlja poljoprivredne djelatnosti, bilo da se radi o glavnim ili sporednim djelatnostima gospodarstva. Gospodarstva mogu biti obiteljska poljoprivredna gospodarstva i gospodarstva kao poduzeća odnosno kao obrtnici (i zadruge).

Prije početka intervjua anketar ili operater treba da u predviđena polja upiše ID gospodarstva sa Liste poljoprivrednih gospodarstava (obrazac AZP/B-LG), zatim upisuje datum anketiranja (dan i mjesec), početak anketiranja (sat i minuta) i šifru anketara.

U dijelu **Identifikacijski podaci gospodarstva** anketar upisuje, a operater provjerava:

- **Za obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo** se upisuju odnosno provjeravaju sljedeći podaci o nositelju gospodarstva: ime i prezime nositelja gospodarstva i matični broj nositelja gospodarstva (JMBG);
- **Za poljoprivredno gospodarstvo kao poduzeće, odnosno kao obrtnika (i zadruga)** se upisuju odnosno provjeravaju sljedeći podaci: naziv poduzeća/obrtnika i matični broj poduzeća/obrtnika.

U dijelu **Adresa nositelja gospodarstva/poduzeća/obrtnika (i zadruga)** anketar upisuje, a operater provjerava: općina/grad, naselje, ulicu i kućni broj, elektroničku poštu (e-mail) i telefon. Operater obvezno dodaje telefonski broj sa Liste gospodarstva u aplikaciju u slučaju da ga u aplikaciji nema.

U dijelu **Lokacija gospodarstva** upisuje se općina/grad i naselje samo u slučaju ukoliko je lokacija gospodarstva različita od adrese nositelja gospodarstva.

Napomena: Lokacija gospodarstva je mjesto na kojem se odvija najveći dio poljoprivredne proizvodnje (mjesto gdje se nalaze poljoprivredni objekti ili najveća površina korištenog poljoprivrednog zemljišta).

U dijelu **Status gospodarstva** u predviđeno polje označava se znakom **X** šifra od 1-7 (za obiteljska poljoprivredna gospodarstva) i šifra 1, 3, 5, 6 i 7 (za pravne osobe i obrtnike), u ovisnosti od statusa anketiranog gospodarstva kako slijedi:

Ukoliko je gospodarstvo anketirano, anketar upisuje:

Status 1. Gospodarstvo je intervjuirano i nositelj gospodarstva je isti kao u LG listi – Gospodarstvo obavlja poljoprivrednu aktivnost vezanu za biljnu proizvodnju i intervjuirano gospodarstvo je gospodarstvo na Listi i nositelj gospodarstva je isti kao na Listi.

Status 1 se obilježava samo za gospodarstva koja se bave biljnom proizvodnjom.

Status 2. Gospodarstvo je intervjuirano i nositelj je različit nego u LG listi – Gospodarstvo obavlja poljoprivrednu aktivnost vezanu za biljnu proizvodnju i intervjuirano gospodarstvo je gospodarstvo na Listi i nositelj gospodarstva je različit od nositelja gospodarstva na Listi. U upitnik (obrazac AZP/B-2021) odnosno u aplikaciju se unose identifikacijski podaci za novog nositelja gospodarstva.

Status 2 se obilježava samo za gospodarstva koja se bave biljnom proizvodnjom i samo za obiteljska poljoprivredna gospodarstva (PPG).

Status 3. Gospodarstvo se ne bavi biljnom proizvodnjom – Ovaj status se obilježava na temelju dobivenih informacija da se gospodarstvo ne bavi biljnom proizvodnjom već nekom drugom proizvodnom aktivnošću kao što je recimo stočna proizvodnja ili proizvodnja meda. **Ako je gospodarstvu određen status 3, anketar završava anketiranje.**

Status 3 se obilježava samo za gospodarstva koja se ne bave biljnom proizvodnjom ali se bave nekom drugom proizvodnom aktivnošću kao što je recimo stočna proizvodnja ili proizvodnja meda.

Međutim, na terenu se mogu naći različiti slučajevi i u tim pojedinim slučajevima, anketar ili operater neće biti u mogućnosti da anketiraju odnosno unesu podatke u aplikaciju za gospodarstvo sa Liste. Razlozi za neanketiranje gospodarstva mogu biti sljedeći:

Status 4. Gospodarstvo se ne bavi poljoprivredom – Ovaj status se obilježava na temelju dobivenih informacija da se gospodarstvo više ne bavi poljoprivrednom aktivnošću. **Ako je gospodarstvu određen status 4, anketar završava anketiranje.**

Status 5. Odsustvo članova gospodarstva - U razdoblju trajanja Ankete razlozi odsutnosti mogu biti različiti (boravak u inozemstvu, korištenje odmora i sl.). **Ako je nakon tri pokušaja anketara odnosno nakon tri telefonska poziva operatera gospodarstvu određen status 5, anketar završava anketiranje.**

Status 6. Adresa nositelja gospodarstva je nepoznata ili netočna (telefon) - ovaj status se obilježava u slučaju kada anketar ne može pronaći gospodarstvo na adresi sa Liste, odnosno kada operater ne može pronaći telefonski broj na Listi. U slučaju da se traženo gospodarstvo sa Liste nalazi na drugoj adresi, odnosno da se pronađe na drugom telefonskom broju, anketirati ga, odnosno unijeti u aplikaciju i upisati šifru 1. **Ako je gospodarstvu određen status 6, anketar završava anketiranje.**

Status 7. Gospodarstvo je odbilo suradnju - ovaj status se obilježava nakon svih nastojanja da se gospodarstvo anketira, kao i upozorenja da svako odbijanje davanja podataka ili davanja pogrešnih podataka, podrazumijeva prekršajnu odgovornost. **Ako je gospodarstvu određen status 7, anketar završava anketiranje.**

Statusi 3, 4, 5, 6 i 7 se obilježavaju za gospodarstva koja se „ne“ bave biljnom poljoprivrednom proizvodnjom ili se zbog nemogućnosti ostvarivanja kontakta sa članovima gospodarstva nisu mogli dobiti podaci o poljoprivrednoj proizvodnji.

Da li je gospodarstvo registrirano u Registru poljoprivrednih gospodarstava Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede odgovara se sa popunjavanjem polja za **Da ili Ne, znakom X, odnosno markiranjem polja za Da ili Ne u aplikaciji (klikom mišem)**. Ukoliko je odgovor **Da**, u predviđena polja odnosno predviđeno polje u aplikaciji se unosi **Registarski broj gospodarstava u Registru poljoprivrednih gospodarstava** Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, a nakon toga i podaci o proizvodnim karakteristikama gospodarstva.

DIO 2. ZASIJANE POVRŠINE I ZASADI NA KRAJU PROLJETNE SJETVE

Zasijana površina je ukupna površina na kojoj je poljoprivredno gospodarstvo zasijalo usjeve, u promatranoj sjetvenoj, poljoprivrednoj godini, bez obzira da li je na tim površinama, nakon sjetve, usjev uništen usljed prirodnih nepogoda (ali zahtjeva kontinuiran rad) ili nekog drugog razloga.

Ukoliko se površina, na kojoj je uništen usjev, zasijana nekim drugim usjevom, onda se ta površina prikazuje pod usjevom, koji je naknadno zasijan.

Tablica 2.1. ZASIJANE POVRŠINE NA ORANICAMA POD ŽITARICAMA, INDUSTRIJSKIM BILJEM, AROMATIČNIM, MEDICINSKIM I ZAČINSKIM BILJEM I KRMNIM BILJEM I OČEKIVANI PRINOS ZA NAJVAŽNIJE USJEVE (24. svibanj 2021.)

Zasijane površine na oranicama pod žitaricama, industrijskim biljem, aromatičnim, medicinskim i začinskim biljem i krmnim biljem i očekivani prinos za najvažnije usjeve (24. svibanj 2021.) (=Sum(Tablica 2.1., Stupac 4, Red 22) - upisuju se ukupne površine oranica na kojima se uzgajaju žitarice, industrijsko bilje, aromatično, medicinsko i začinsko bilje, krmno bilje, korjenasto-krtolasto bilje, **isključujući povrće**. U stupcu 3 upisuje se ukupna površina izražena u dunumima.

Oranice su zemljišta koja se redovito obrađuju i na kojima se po utvrđenom redu (plodoredu) zasijavaju usjevi. Na oranicama se uzgajaju žita, suhe mahunarke, korjenasto-krtolasto bilje, industrijsko bilje, povrće (na otvorenom i pod zaštitom), aromatično, medicinsko i začinsko bilje, cvijeće i ukrasno bilje, zeleno krmno bilje, sjeme i sadni materijal. Također u površine pod oranicama uključuju se i površine ugara.

Ukupna zasijana površina, dunum - je površina na kojoj je zasijan određeni usjev bilo da se radi o jesenjoj sjetvi 2020 ili proljetnoj sjetvi 2021.

Očekivani prinos, kg/dunum - predstavlja očekivan prinos (**ranu procjenu**) određene vrste usjeva u 2021. godini standardne vlažnosti koja će se dobiti po završenoj žetvi/berbi. Očekivani prinos je izražen u kilogramima po dunumu, kg/dunum.

Očekivana proizvodnja, t - predstavlja očekivani prinos (**ranu procjenu**) određene vrste usjeva u 2021. godini, standardne vlažnosti koji je dobiven po završenoj žetvi/berbi. Odnosi se se na ratarske kulture dok su još u polju i iskazuju se kao realan prinos kojim će se raspolagati nakon žetve/berbe. Očekivana proizvodnja je izražena u tonama, t.

Žitarice (od šifre 1 do 7) – pšenica, raž, ječam, zob, tritikale, kukuruz za zrno i ostala žita za zrno.

Podaci se odnose na zasijanu površinu žita koja se žanju suha radi proizvodnje zrna, bez obzira na uporabu (uključujući i žita koja se koriste za proizvodnju energije i proizvodnju sjemena za prodaju). Površine pod žitima koja se žanju u zelenom stanju radi ishrane stoke, upisuju se u okvir krmnog bilja (**npr. kukuruz za silažu – zelena masa, šifra 15**). U ovoj tablici se prikazuje i očekivani prosječna prinos kilograma po dunumu i očekivani ukupni prinos u tonama za rana žita (**šifra 1 – 5, stupac 5 i stupac 6**).

Pšenica, ozima i jara (šifra 1) – prikazuje se zasijana površina i očekivani prinos i ukupna proizvodnja pšenice, bez obzira na vrstu pšenice.

Raž, ozima i jara (šifra 2) – prikazuje se zasijana površina i očekivani prinos i ukupna proizvodnja raži.

Ječam, ozimi i jari (šifra 3) – prikazuje se zasijana površina i očekivani prinos i ukupna proizvodnja ječma.

Zob, ozima i jara (šifra 4) – prikazuje se zasijana površina i očekivani prinos i ukupna proizvodnja zobi.

Tritikale (šifra 5) – prikazuje se zasijana površina i očekivani prinos i ukupna proizvodnja tritikale.

Kukuruz za zrno (šifra 6) – prikazuje se zasijana površina kukuruza za zrno, merkantilnog i sjemenskog zajedno. Obuhvaćaju se sve sorte (rane, kasne, hibridni i dr.).

Ostala žita za zrno (šifra 7) – spadaju: proso, heljda, sirak, suražica i dr.

Industrijsko bilje (šifre o 8 do 13) – uljana repica, suncokret, soja, ostali usjevi za proizvodnju ulja, duhan, aromatično, ljekovito i začinsko bilje, ostalo industrijsko bilje.

Podaci se odnose na zasijanu površinu usjeva namijenjeni za industrijsku preradu prije finalne uporabe. Uključeni su i usjevi za proizvodnju obnovljive energije.

Uljana repica, zrno (šifra 8) – uključuje i proizvodnju sjemena za prodaju. Prikazati zasijanu površinu.

Soja, zrno (šifra 9) – uključuje i proizvodnju sjemena za prodaju. Prikazati zasijanu površinu.

Suncokret, zrno (šifra 10) – uključuje i proizvodnju sjemena za prodaju. Prikazati zasijanu površinu.

Duhan, suhi list (šifra 11) – prikazati zasijanu površinu.

Aromatično, medicinsko i začinsko bilje, ukupno (šifra 12) – prikazuju se zasijane površine pod biljkama koje se koriste u farmaciji ili kao začini. U ljekovito ili aromatično bilje spadaju: anis, lavanda, nana, kamilica, matičnjak, žalfija, lincura, peršin, bosiljak, slačica, origano, korijandar, luk vlasac i dr.

Ostalo industrijsko bilje (šifra 13) - prikazuju se zasijane površine pod ostalim industrijskim biljem i ovom skupinom usjeva se obuhvaća: cikoriju, hmelj, lan kao i ostale usjeve gajene isključivo za proizvodnju energije.

Krmno bilje (šifre od 14 do 21) – kukuruz za silažu, žitarice koje se žanju zelene, djetelina, lucerka, ostale višegodišnje leguminoze, višegodišnje trave i mješavina trava, stočna repa i ostalo bilje koje se žanje zeleno.

Podaci se odnose na krmno bilje koje se uzgaja zeleno radi ishrane stoke. Uključeno je i bilje za proizvodnju obnovljive energije. Krmno bilje koje nije korišteno na poljoprivrednom gospodarstvu, već je prodato za izravnu uporabu na drugom gospodarstvu ili industriji, također je uključeno.

Žitarice koje se žanju zelene (šifra 14) – prikazati zasijanu površinu svih vrsta žita koja se žanju zelena (kao cijela biljka), namijenjenih za stočnu hranu kao i za proizvodnju energije.

Kukuruz za silažu (šifra 15) – prikazati zasijanu površinu kukuruza koji se koristi u zelenom stanju, za silažu (ne za proizvodnju zrna) i uključuje sve dijelove kukuruza – cijelu stabljiku. U zasijane površine uključene su i površine koje će se koristiti za stočnu hranu u svježem stanju. Uključen je i kukuruz za proizvodnju energije.

Djetelina (šifra 16) – prikazati površinu pod jednogodišnjom i višegodišnjom djetelinom, bez obzira na vrstu (crvena, bijela i žuta djetelina). Uključena je djetelina kao glavni usjev.

Lucerka (šifra 17) – prikazati površinu pod jednogodišnjom i višegodišnjom lucerkom, bez obzira na vrstu. Uključena je lucerka kao glavni usjev.

Ostale leguminoze požnjevene u zelenom stanju n.p. (šifra 18) – prikazati zasijanu površinu ostalih višegodišnjih leguminoza koje se žanju zelene (kao cijela biljka), uglavnom za stočnu hranu, (npr. stočni grašak, grahorica, lupina, stočni bob i dr.).

Trave i smjese trava sa djetelinama i žitaricama (šifra 19) – prikazati površine pod mješavinom trava namijenjenih za ispašu, sijeno ili silažu kao dio normalne rotacije usjeva, koje traju najmanje jednu a najviše pet godina i zasijane su kao pojedinačne trave ili mješavine trava ili mješavine trava i djeteline ili mješavine trava i žitarica. Jednogodišnje trave (u trajanju od samo jedne rotacije), uključene su u okviru ostalih krmnih leguminoza.

Stočna repa (šifra 20) – prikazuje se zasijana površina korijena stočne repe bez lišća.

Ostalo krmno bilje požnjeveno u zelenom stanju n.p. (šifra 21) – prikazati površinu ostalih ratarskih usjeva namijenjenih uglavnom za stočnu hranu.

Zasijane površine, ukupno (šifra 22) – upisuje se ukupno zasijana površina svih usjeva navedenih u Tablici 2.1. **Predstavlja zbir usjeva sa šiframa 1-21.**

Tablica 2.2. ZASIJANE POVRŠINE NA ORANICAMA I U VRTOVIMA (OKUĆNICAMA) POD POVRĆEM (UKLJUČUJUĆI KRUMPIR, DINJE, LUBENICE I JAGODE) (24. svibanj 2021.)

Zasijane površine su površine pod povrćem (uključujući krumpir, dinje, lubenice i jagode) i to: ukupne zasijane površine i od njih prikazane zasijane površine u zaštićenom prostoru i na otvorenom u vrtovima (okućnicama) (šifre od 23 do 38).

Oranice su zemljišta koja se redovito obrađuju i na kojima se po utvrđenom redu (plodoredu) zasijavaju usjevi. Na oranicama se uzgajaju žita, suhe mahunarke, krtolasto-korjenasto bilje, industrijsko bilje, povrće (na otvorenom i pod zaštitom), aromatično, medicinsko i začinsko bilje, cvijeće i ukrasno bilje, zeleno krmno bilje, sjeme i sadni materijal. Također u površine pod oranicama uključuju se i površine ugara.

Vrtovi (okućnice) – su manje poljoprivredne površine koje se u većini slučajeva nalaze odvojene od ostalih poljoprivrednih površina i obično su u blizini kuće. Na njima se uzgajaju razne vrste povrća, pojedinačnih stabala voća, aromatičnog, začinskog i medicinskog bilja kao i drugih usjeva ali na malim površinama (**do 500 m²**). Uglavnom se ti proizvodi koriste za osobnu potrošnju i **ne ulaze u plodored usjeva na oranicama.**

Napomena: Bašte/vrtovi (okućnice) su površine do 500 m². Namijenjene su pretežno za uzgoj povrća, a moguće je uzgajati i druge usjeve kao što je aromatično, kulinarsko i medicinsko bilje, voće, itd.

Povrće (uključujući krumpir, dinje, lubenice i jagode)

Ukupno zasijana površina (pod povrćem) - na otvorenom ili pod zaštitom (uključujući krumpir, dinje, lubenice i jagode) (=Sum(Tablica 2.2., Stupac 4, Red 39) - upisuju se one površine koje su pod povrćem (uključujući krumpir, dinje, lubenice i jagode), na otvorenom ili pod zaštitom bilo da su na oranicama ili vrtovima (okućnicama). U stupac 4 upisuje se ukupna površina izražena u dunumima, dunum.

Od toga: ukupno zasijana površina pod zaštitom (uključujući krumpir, dinje, lubenice i jagode) (=Sum(Tablica 2.2., Stupac 5, Red 39) - površine koje su pod povrćem u zaštićenim prostorima (uključujući krumpir, dinje, lubenice i jagode), pod čvrstom plastikom, mekom plastikom ili staklom, koji su pristupačni ljudima i koji mogu imati ugrađenu uobičajenu instalaciju (uređaji za navodnjavanje, grijanje, provjetravanje, osvjetljenje i sl.). Obuhvaćaju i površine na oranicama i vrtovima (okućnicama). U stupcu 5 upisuje se ukupna površina izražena u metrima kvadratnim, m².

Napomena: Upisivati samo stvarnu površinu zaštićenih prostora (plastenika, staklenika) bez obzira na poželjenu površinu da ne bi došlo do uvećanja površine plastenika i staklenika.

Od toga: zasijana površina na otvorenom u vrtovima (okućnicama) (uključujući krumpir, dinje, lubenice i jagode) (=Sum(Tablica 2.2., Strpac 6, Red 39) – upisuju se površine bašta/vrtova (okućnica) na otvorenom. U stupcu 6 upisuje se ukupna površina izražena u metrima kvadratnim, m².

Napomena: U ukupnu površinu vrtova u Tablici 2.2. upisivati stvarnu površinu na otvorenom kao i stvarnu površinu zaštićenih prostora bez obzira koliko se puta ta površina vrtova koristila u tijeku jedne poljoprivredne godine. Ovo je važno da ne bi došlo do uvećanja površine plastenika i staklenika i uopće površine vrtova.

Ukupna zasijana površina, dunum je površina na kojoj je zasijana određena vrsta povrća bilo da se radi o jesenjoj sjetvi 2020 ili proljetnoj sjetvi 2021. Površina je izražena u dunumima, dunum.

Od toga: zasijana površina pod zaštitom, m² je površina na kojoj je zasijana određena vrsta povrća u zaštićenom prostoru (staklenici ili plastenici) bilo da se radi o jesenjoj sjetvi 2020 ili proljetnoj sjetvi 2021. Površina je izražena u metrima kvadratnim, m².

Od toga: zasijana površina na otvorenom u vrtovima, m² je površina na kojoj je zasijana određena vrsta povrća na otvorenom bilo da se radi o jesenjoj sjetvi 2020 ili proljetnoj sjetvi 2021. Površina je izražena u metrima kvadratnim, m².

Namjena ovih usjeva je za osobne potrebe pa se prema tome požnjevene površine i ukupan prinos iskazuju za ovaj način uporabe. Isključuju se:

1. Površine namijenjene za uzgoj usjeva i prodaju na tržištu bilo da se radi o gospodarstvima ili kolektivnim kućanstvima (školska gospodarstva, zatvorska gospodarstva, manastirska gospodarstva, itd...);
2. Površine za proizvodnju stočne hrane pa i onda ako članovi gospodarstva konzumiraju meso životinja hranjenih tom stočnom hranom;
3. Ukrasni vrtovi, ukrasni travnjaci, parkovi, itd.

Napomena: Krumpir po EU legislativi spada u posebnu skupinu korjenasto-krtolastih usjeva zbog toga je naglašeno da se u okviru ovog istraživanja nalazi u kodnoj listi za dio povrće. Dinje, lubenice i jagode se računaju u povrće, jer se gaje na oranicama i agrotehnika im je slična kao kod agrotehnike povrća.

Zasijane površine, ukupno (šifra 39) – predstavljaju zbroj svih površina na kojima poljoprivredno gospodarstvo gaji različite vrste povrća, krumpir, lubenice, dinje i jagode. Zasijane površine, ukupno obuhvaćaju povrće, krumpir, dinje, lubenice i jagode koji se gaje na oranicama – na otvorenom (stupac 4) i u zaštićenom prostoru (stupac 5) kao i u vrtovima (okućnicama) – na otvorenim površinama (stupac 6). **Predstavljaju zbroj usjeva sa šiframa 23-38.**

Krumpir (šifra 23) - upisuje se zasijana površina ranog, kasnog i sjemenskog krumpira zajedno.

Grah (šifra 24) – upisuje se zasijana površina graha kao glavnog usjeva.

Za šifre 25-38 – upisuje se zasijana površina po redoslijedu vrsta povrća kako je navedeno u tablici.

Ostalo povrće n.p. (šifra 38) - upisuje se ukupna zasijana površina svih ostalih vrsta povrća koje nisu pomenute u tablici (špinat, blitva, celer, peršin, tikvice, brokula, prokula, patlidžan,...itd).

Tablica 2.3. VOĆNJACI (UKLJUČUJUĆI KOŠTIČAVO I JABUČASTO VOĆE, MASLINE, CITRUSE I JUŽNO VOĆE, ORAŠICE I JAGODIČASTO VOĆE, A ISKLJUČUJUĆI JAGODE) (24. svibanj 2021.)

Voćnjaci su višegodišnji zasadi na kojima je zasađeno koštičavo i jabučasto voće, masline, citrusi i južno voće, orašice i jagodičasto i bobičasto voće isključujući jagode. Voćnjaci mogu biti intenzivni (plantažni) i ekstenzivni.

JAGODIČASTO I BOBIČASTO VOĆE: Površine pod jagodičastim i bobičastim voćem su zemljišta na kojima su zasađene borovnice, kupine, maline, crne i crvene ribizle, aronija i brusnica (**isključujući jagode**).

INTENZIVNI VOĆNJACI (=Sum(Tablica 2.3., Stupac 4, Red 56.a) - Upisuju se površine intenzivnih voćnjaka koji predstavljaju površine na kojima je zasađeno koštičavo i jabučasto voće, masline, citrusi i južno voće, orašice, jagodičasto i bobičasto voće, isključujući jagode. Intenzivni voćnjaci su stalni zasadi u kojima se redovito primjenjuju savremene agrotehničke mjere (obrada, njega, prskanje i dr.). Obično

su zasadi stabala na većim površinama sa određenim razmakom između redova i određenim razmakom u redu.

Napomena: U ovu površinu se ne uključuju ekstenzivni voćnjaci.

EKSTENZIVNI VOĆNJACI (Tablica 2.3., Stupac 4, Red 56.b) su trajni zasadi i gdje se ne primjenjuju redovite agrotehničke mjere npr. međuredna kultivacija, navodnjavanje, uporaba vještačkih đubriva i zaštitnih sredstava. Ovaj tip voćnjaka ima manje od 100 stabala po hektaru ili maksimalni prostor između stabala 10 metara. Ekstenzivni voćnjaci također uključuju rasuta stabla ili skupinu stabala u vrtovima, na obradivim površinama, na pašnjacima i livadama. **Površine ispod tih stabala često se ne računaju kao voćnjaci, već pod drugim kategorijama korištenja zemljišta.**

Ukupna površina, dunum (stupac 4) - predstavlja površinu pod intenzivnim voćnjacima bez obzira na starost i rodnost;

Od toga u proizvodnji, dunum (stupac 5) – upisuju se površine pod rodnim stablima koja su, prema svojoj fiziološkoj zrelosti, sposobna da pod normalnim uvjetima za vegetaciju zametnu plod, bez obzira na to da li su u promatranoj godini rodila ili ne.

Očekivana proizvodnja ranog voća, kg (stupac 6) – iskazuje se u kilogramima zaokruženo na cijele brojeve. U ukupnu proizvodnju su već uključeni gubici na polju i ostali gubici tijekom žetve/berbe.

Broj stabala (stupac 7) – upisuje se ukupan broj stabala za ekstenzivne voćnjake na određenoj površini bez obzira da li su u danoj godini rodila ili ne.

Voćnjaci intenzivni, ukupno (šifra 56.a) (stupac 4) – predstavljaju zbroj svih površina intenzivnih voćnjaka za različite vrste voća koje je gazdinstvo zasadilo. **Predstavlja zbroj površina različitih vrsta voća sa šiframa 40-55.**

Voćnjaci ekstenzivni, ukupno (šifra 56.b) (stupac 4) – predstavljaju ukupnu površinu ekstenzivnih voćnjaka za različite vrste voća bez obzira da li se radi o jednoj ili više parcela.

Tablica 2.4. VINOGRADI, PLANTAŽNI (24. svibanj 2021.)

Vinogradi, plantažni (=Sum(Tablica 2.4., Stupac 4, Red 60) - Upisuju se površine plantažnih vinograda, a to su površine na kojima su zasađeni čokoti vinove loze u vezanom uzgoju. U ovu površinu uključuju se samo plantažni (intenzivni) vinogradi.

Plantažni (intenzivni) vinogradi su oni zasadi u kojima se redovito primjenjuju agrotehničke mjere (obrada, njega, prskanje, i dr.). Obično su to zasadi na većim površinama sa određenim razmakom između čokota.

Stolno grožđe (501) (šifra 57) – površine pod vinovom lozom odnosno grožđem koje je namijenjeno za svježnu uporabu, za konzumaciju.

Sorte grožđa za proizvodnju kvalitetnog i visokokvalitetnog vina (502) (šifra 58) - predstavlja sortiment grožđa koji mora biti dostignutog kvaliteta i prinosa po hektaru, te propisane količine stupnja šećera u grožđu.

Sorte grožđa za ostala vina (503) (šifra 59) - koje je namijenjeno proizvodnji stolnih vina od jedne ili više sorti vinove loze bez oznake geografskog porijekla. Stolna vina bez oznake geografskog porijekla ne mogu nositi oznaku sorte.

Ukupna površina, dunum – upisuje se ukupna površina vinograda koja obuhvaća površine pod rodnim i mladim nerodnim čokotima.

Od toga u proizvodnji, dunum – upisuju se površine pod rodnim čokotima koji su prema svojoj fiziološkoj zrelosti sposobni da pod normalnim uvjetima za vegetaciju zametnu plod, bez obzira na to da li su u odnosnoj godini rodili ili ne.

Vinogradi plantažni, ukupno (šifra 60) (stupac 4) - predstavljaju zbroj svih površina plantažnih vinograda za različite sorte grožđa koje je gospodarstvo zasadilo. **Predstavlja zbroj površina za sve nabvedene vrste grožđa sa šiframa 57-59.**

Tablica 2.5. RASADNICI I CVIJEĆE I UKRASNO BILJE (24. svibanj 2021.)

Rasadnici - Upisuju se površine zemljišta na otvorenom ili u plastenicima/staklenicima na kojima se u promatranom razdoblju obavljala proizvodnja rasada i sadnica u vezanom uzgoju, a radi naknadnog presađivanja. Oni mogu biti rasadnici voća, vinove loze, cvijeća i ukrasnog bilja, površine pod rasadom povrća, rasadom duhana i rasadom smilja. Površine na otvorenom i pod plastenicima i staklenicima se iskazuju zajedno kao ukupna površina rasadnika.

Cvijeće ukrasno bilje i ukrasno drveće – namijenjeno samo za prodaju na tržištu (isključujući rasadnike)– Upisuju se površine koje se koriste za proizvodnju cvijeća, ukrasnog bilja i ukrasnog drveća namijenjenog samo za prodaju na tržištu, (tu spadaju sve vrste rezanog cvijeća, lončanice, božično drveće, ukrasni grmovi itd.) bilo da se proizvodnja obavlja na otvorenom ili u plastenicima/staklenicima. Površine na otvorenom i pod plastenicima/staklenicima se iskazuju zajedno kao ukupna površina za proizvodnju cvijeća i ukrasnog bilja.

Napomena: Upisivati samo stvarnu površinu rasadnika bez obzira koliko se puta ta proizvodna površina rasadnika koristila u tijeku jedne poljoprivredne godine. Ovo je važno da ne bi došlo do uvećanja površine plastenika i staklenika i uopće površine rasadnika, kao i površine za proizvodnju cvijeća, ukrasnog bilja i ukrasnog drveća.

Ukupna proizvodna površina na otvorenom i pod zaštitom, dunum (za šifre 61 i 62) (stupac 4) - upisivati samo stvarnu površinu za proizvodnju na otvorenom kao i stvarnu površinu zaštićenih prostora (plastenika, staklenika) bez obzira koliko se puta ta proizvodna površina koristila u tijeku jedne poljoprivredne godine. Ovo je važno da ne bi došlo do uvećanja površine plastenika i staklenika i uopće površine rasadnika, kao i površine za proizvodnju cvijeća, ukrasnog bilja i ukrasnog drveća izražena u dunumima, dunum.

Tablica 2.6. LIVADE, PAŠNJACI, UGARI I NEKORIŠTENO ZEMLJIŠTE, (24. svibanj 2021.)

Livade (šifra 63) - Upisuju se površine livada kao stalnih travnatih površina koje su se u promatranom razdoblju koristile uglavnom za košenje i proizvodnju sijena (**isključujući proizvodnju zelene krme**).

Livade su površine obrasle travom, a koje se niz godina (5 ili više) redovito kose radi dobvaanja sijena. Zajedno se iskazuju površine prirodnih i zasijanih livada.

Pašnjaci (šifra 64) - Upisuju se površine pašnjaka kao stalnih travnatih površina koje su se u promatranom razdoblju uglavnom koristile za ispašu stoke.

Pašnjaci (uključuju grube pašnjake-pašnjake za oskudnu ispašu) su zemljišta na kojima raste trava, trnje, grmlje i sl., a koje se niz godina (5 ili više) uglavnom koriste za ispašu stoke. Zajedno se iskazuju nizijski i planinski pašnjaci.

Ugari (šifra 65) - Upisuju se površine ugara, a to su oranice koje su ostavljene na odmor i dulje od 5 godina, bez namjere da se na njima nešto proizvodi u tijeku poljoprivredne godine, ali koje se mogu održavati u dobrom okolišnom stanju.

Razlikuju se slijedeće vrste ugara:

- crni ugar: površina se preore i ne zasije,
- zeleni ugar: površina se preore i zasije usjevima za zelenišno đubrenje (lupine, djetelina).

Nekorišteno poljoprivredno zemljište (šifra 66) - predstavlja ukupnu površinu poljoprivrednog zemljišta na gospodarstvu koje se iz nekih određenih razloga ne koristi. Ti razlozi mogu biti napušteno imanje, površina pod minama, COVID-19, loša financijska situacija, nedostatak radne snage, itd....

Ukupna površina, dunum (za šifre 63, 64, 65 i 66) (stupac 4) - upisuje se ukupna površina livada, pašnjaka, ugara i nekorištenog poljoprivrednog zemljišta, izražena u dunumima, dunum.

Površine se iskazuju u dunumima sa 2 decimale. Ako ispitanik koristi druge jedinice mjere, anketar je obavezan da ih preračuna u dunume i upiše u upitnik.

Jedinice mjere koje se obično koriste za poljoprivredno zemljište su hektar (ha), dunum, ar (a) i m².

1 hektar = 10 dunuma = 100 ara = 10 000 m²

1 dunum = 10 ari = 1 000 m²

1 ar = 100 m²

9 771840 108201